

**Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»**

**ПОЛОЖЕННЯ
про наукові школи
КПІ імені Ігоря Сікорського**

*Затверджено Вченою радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
29 червня 2021 року*

Київ - 2020

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2. СТРУКТУРА І ФУНКЦІЇ	4
3. ЗАВДАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ЗДОБУТКИ	4
4. КРИТЕРІЇ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЧИ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СТАТУСУ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	5
5. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ Й АТЕСТАЦІЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ.....	6
6 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ	7
ДОДАТОК 1. КВАЛІФІКАЦІЙНА КАРТА НАУКОВОЇ ШКОЛИ.....	8
ДОДАТОК 2. ВІДОМОСТІ ПРО КОЛЕКТИВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Наукова школа (далі - НШ) КПІ ім. Ігоря Сікорського (далі – Університет) – це заснований визнаним науковим лідером творчий колектив - з науково-педагогічних і наукових працівників Університету та їх учнів, інтереси якого спрямовані на розв’язання довгострокових завдань і проблем, за науковою парадигмою (теоретико-методологічною моделлю) школи, пріоритетними напрямками національної та світової науки і технологій.

Колектив наукової школи формується відповідно до історичних традицій Університету, спрямованих на формування поколінь професійної, наукової, інженерної та культурної еліти України.

НШ складається з наукових груп (далі – НГ). НГ – це група науковців (дослідників), які на засадах самоорганізації спільно працюють над вирішенням тієї чи іншої наукової проблеми в межах наукової парадигми школи та спроможні ефективно реалізовувати національні та міжнародні наукові проекти.

1.2. Мінімальний цикл, що дає підстави фіксувати наявність НШ, як правило, має становити три покоління дослідників, а саме: засновник школи – його послідовники – учні послідовників тощо

1.3. Головним критерієм оцінювання діяльності НШ є визнані в Україні та за її межами наукові здобутки, результати яких можна оцінити за новизною отриманих фундаментальних знань та їх практичним значенням. Основними моральними принципами школи є – академічна доброчесність, етичність, відкритість, пріоритетність і наступність.

1.4. НШ формує і розвиває колектив учених, інтереси яких об’єднані науковою парадигмою: спільним напрямом дослідження, стратегією організації професійного наукового пошуку, ідеями та методами їхньої реалізації, підготовкою нових кадрів вищої кваліфікації. Кількість сформованих НШ Університету не обмежується.

1.5. НШ очолює керівник, здобутки якого визнано науковою спільнотою України і світу, який є авторитетним ученим, доктором наук та/або професором, який розробляє стратегічні та загальні питання методології наукового пізнання, продукує інноваційні ідеї, генерує нові напрями фундаментальних і прикладних досліджень і здатний об’єднати навколо себе колектив однодумців.

1.6. НШ інтегрує систему наукових досліджень, що виконуються, як правило, за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, визначеними чинними законодавчими та нормативно-правовими актами, що регулюють організацію і проведення наукової і науково-технічної діяльності в Україні.

2. СТРУКТУРА І ФУНКЦІЇ

2.1. До складу НШ належать: керівник, доктори та кандидати наук (доктори філософії), і підготовлені членами НШ, а також молоді вчені, зокрема докторанти, аспіранти, магістранти та інші суб'єкти науково-дослідної та інноваційної діяльності об'єднані спільною науковою парадигмою НШ.

2.2. НШ є базовою ланкою в системі підготовки кадрів вищої кваліфікації Університету – докторів і кандидатів наук (докторів філософії) через забезпечення результативної роботи власної або спорідненої за фахом спеціалізованої вченої ради.

2.3. Колектив НШ підтримує, продовжує та розвиває наукові традиції засновників і наступників власної та інших НШ, знаних в Україні та за її межами (принцип наступності), а також створює належні умови аспірантам, докторантам, іншим фахівцям, які працюють над кандидатськими (*PhD*) та докторськими дисертаціями, за науковими напрямками, що вона охоплює.

2.4. НШ є ініціатором, організатором і учасником міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференцій, форумів, симпозіумів, наукових семінарів, у т. ч. спільно з науковими установами національної та галузевих академій наук, інших відомств, закордонних наукових установ і закладів вищої освіти.

2.5. НШ забезпечує підготовку та атестацію наукових кадрів, роботу постійних та разових спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських і докторських дисертацій, експертних рад, бере участь у редакційних колегіях наукових, зокрема у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus і Web of Science, фахових видань тощо.

2.6. НШ здійснює інноваційну діяльність, залучаючи студентську молодь і аспірантів до виконання інноваційних розробок, зміцнюючи свою матеріально-технічну базу через співпрацю з бізнесом.

3. ЗАВДАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ЗДОБУТКИ

3.1. Завданням НШ є формування потужного наукового потенціалу з докторів і кандидатів наук (докторів філософії), які проваджують фундаментальні та прикладні наукові дослідження, здійснюють науково-технічні (експериментальні) розробки, надають наукові послуги за напрямом діяльності школи і оприлюднюють результати такої діяльності у провідних наукових фахових вітчизняних та іноземних виданнях, які індексуються наукометричними базами даних, в першу чергу – *Scopus* і *Web of Science*.

3.2. Надання колективу статусу НШ знаходиться у межах компетенції Вченої ради Університету за умови ініціювання цього питання Вченою радою

підрозділу та на підставі матеріалів діяльності, що підтверджують її формальні ознаки.

3.3. Основними здобутками НШ є результативні показники фундаментальних досліджень і прикладних розробок за пріоритетними напрямками розвитку національної та світової науки і технологій, у тому числі в сфері національної безпеки і оборони:

- державні та міжнародні гранти на виконання науково-дослідних робіт;
- державні премії та стипендії, у тому числі для молодих учених (Президента, Верховної ради чи Кабінету Міністрів України);
- іноземні (міжнародні) премії та стипендії у галузі науки і техніки;
- наукові, публікації в Україні та за кордоном (тези, статті, монографії, навчальні посібники та підручники);
- охоронні документи на об'єкти інтелектуальної власності (патенти на винахід, корисну модель, промисловий зразок і свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір, на знак для товарів і послуг тощо);
- захисти кваліфікаційних робіт за магістерськими програмами;
- захисти кандидатських (*PhD*) і докторських дисертацій;
- проведені наукові заходи;
- новостворені одиниці техніки, технологій, матеріалів, методів, теорій, у тому числі впроваджені у виробництво та у навчальний процес;
- виконані інноваційні проекти і стартапи;
- новостворені інноваційні (наукові лабораторії, центри тощо) та науково-дослідницькі інфраструктури (ключові лабораторії, міжвідомчі центри, науково-дослідні інститути, національні центри колективного користування, у тому числі – створені за участю наукових установ національної і галузевих академій наук, закордонних наукових установ і закладів вищої освіти, та інших «центрів досконалості»);
- капітальні витрати на придбання нового наукового обладнання за рахунок загального й спеціального фондів, спонсорів та інвесторів тощо.

4. КРИТЕРІЇ, НЕОБХІДНІ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЧИ ПІДТВЕРДЖЕННЯ СТАТУСУ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

4.1. Наявність колективу НШ – професійної співдружності наукових і науково-педагогічних працівників, що нараховує як мінімум три покоління дослідників, та її керівника – доктора наук та/або професора.

4.2. Наявність не менше двох публікацій на одного члена НШ на рік у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та/або Web

of Science, належать до переліку наукових фахових видань України та/або у зарубіжних періодичних наукових виданнях країн ОЕСР.

4.3. Наявність не менше одного авторського аркуша монографії на одного члена НШ на рік, у тому числі не менш 0,25 авторського аркуша в закордонних виданнях. Позитивна динаміка публікаційної активності.

4.4. Позитивна динаміка цитування та індексу Хірша членів НШ та їхніх наукових праць в роботах інших вчених, опублікованих у виданнях, що індексуються базами даних Scopus та/або Web of Science.

4.5. Наявність магістратури, аспірантури, докторантури і разових та постійно діючих спеціалізованих вчених рад зі спеціальності (спеціальностей), що відповідає науковому напрямку школи, а також фахового періодичного видання та його індексація базами даних Scopus та/або Web of Science.

4.6. Вагомі результати на рівні світових аналогів, отримані науковцями НШ і підтвержені впровадженням у виробництво і навчальний процес (акти впровадження, авторські свідоцтва, патенти, стандарти, інші охоронні й нормативні документи, ліцензії тощо).

5. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ Й АТЕСТАЦІЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

5.1 Внесення наукового колективу до реєстру НШ Університету, представленого на сайті «Наука Інновації Дослідження Розробки КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://science.kpi.ua>) ініціює Вчена рада інституту/факультету. Витяг з протоколу засідання Вченої ради інституту/факультету та матеріали, що підтверджують відповідності наукового колективу статусу НШ і містять відомості про основні показники її діяльності відповідно до (Додатків 1, 2) подаються на розгляд Проректора з наукової роботи, який організовує перевірку і підготовку матеріалів до розгляду Комісією Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності (науково-технічної ради) Університету.

5.2. Кожні 5 років (до 20 грудня року, що передує перегляду показників) керівник НШ подає на розгляд Комісії Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності (науково-технічній раді) документи згідно з переліком (Додатки 1, 2).

5.3. Якщо при первинному розгляді або при черговому звітуванні показники за декількома критеріями не повною мірою відповідають вимогам, Комісія Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності може рекомендувати скорочений термін атестації НШ – на 2 роки.

5.4. Комісія Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності (науково-технічна рада) на основі оцінювання наданих матеріалів подає на розгляд Вченої ради Університету висновок про відповідність критеріям та про рекомендований термін атестації НШ.

5.5. Рішення про реєстрацію/атестацію наукової школи за поданням Комісії Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності приймає Вчена рада Університету.

5.6. У разі потреби заміни керівника НШ, його обирають із числа членів наявного у науковій школі дослідницького колективу чи призначають за рішенням вченої ради факультету/інституту. Інформація про зміни подається до науково-дослідної частини університету, яка змінює інформацію в реєстрі НШ.

6 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

6.1. Права й обов'язки керівника і членів НШ регламентовано державним законодавством у галузі науки і вищої освіти, зокрема законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки», «Про вищу освіту», Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами...», відповідними наказами Міністерства освіти і науки України, іншими нормативно-правовими актами, Статутом Університету і цим Положенням.

6.2. Науковий керівник від імені НШ має право:

– представляти Університет на державному та міжнародному рівнях під час обговорення проблем за науковим напрямом НШ;

– подавати пропозиції щодо формування державних наукових і науково-технічних програм за запитами Міністерства освіти і науки України та інших міністерств України, а також галузевих програм обласних, районних і міських державних адміністрацій, що передбачають наукові дослідження;

– брати участь у роботі координаційних, редакційних, проблемних, спеціалізованих, вчених і науково-технічних рад під час обговорення питань і розв'язання завдань, що стосуються наукового напрямку НШ.

6.3. Керівник НШ зобов'язаний інформувати наукову громадськість про основні наукові здобутки школи на засіданнях Вченої або Науково-технічної ради і в засобах масової інформації.

6.4. Керівник НШ звітує перед Комісією Вченої ради Університету з наукової та інноваційної діяльності (науково-технічною радою) про основний науковий доробок за критеріями кваліфікаційної карти з періодичністю, яка визначена результатом атестації.

ДОДАТОК 1. КВАЛІФІКАЦІЙНА КАРТА НАУКОВОЇ ШКОЛИ

(заповнюється станом на дату подачі заявки про реєстрацію/атестацію)

1. Назва наукової школи.

2. Галузь знань і спеціальності:

- науковий напрям та галузь знань (згідно списку табл. 1);

Таблиця 1

Наукові напрями та відповідні галузі знань

	Науковий напрям	галузь знань, що враховується у науковому напрямі
1.	Воєнні науки та національна безпека	25 воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону; 26 цивільна безпека
2.	Гуманітарні науки та мистецтво	02 культура і мистецтво; 03 гуманітарні науки; 04 богослов'я
3.	Суспільні науки	01 освіта/педагогіка; 05 соціальні та поведінкові науки; 06 журналістика; 07 управління та адміністрування; 08 право; 23 соціальна робота; 24 сфера обслуговування; 29 міжнародні відносини
4.	Біологія та охорона здоров'я	09 біологія; 20 охорона здоров'я
5.	Математичні науки та природничі науки	10 природничі науки; 11 математика та статистика
6.	Технічні науки	12 інформаційні технології; 13 механічна інженерія; 14 електрична інженерія; 15 автоматизація та приладобудування; 16 хімічна та біоінженерія; 17 електроніка та телекомунікації; 18 виробництво та технології; 19 архітектура та будівництво; 27 транспорт;

- наукова спеціальність (-ті);
- освітня спеціальність(-ті);
- освітні та освітньо-наукові програми підготовки бакалаврів, магістрів і PhD.

3. Історичні відомості про наукову школу.

3.1. Інформація про засновника школи (з лінком на Вікіпедію, укр. сегмент).

3.2. Інформація про видатних випускників школи (з лінком на Вікіпедію, укр. сегмент): Академіків, Член-кореспондентів НАН України, Лауреатів Державних премій, Головних конструкторів).

3.3. Схема (за бажанням членів НШ) або таблиця (за зразком табл. 2)

Табл. 2

Засновник	Послідовники	Учні послідовників	Наступні покоління
ПІБ, (д.н.)	ПІБ, (д.н.)	ПІБ (д.н.)	
	ПІБ (д.н.)	ПІБ (д.н.)	
	ПІБ (д.н.)	ПІБ (к.н.)	

3.4. Кількісний і кваліфікаційний склад (станом на момент подачі матеріалів).

Табл. 3

Категорія	Кількість, осіб
- академіків*	
- член кореспондентів*	
- докторів наук	
- кандидатів наук (докторів філософії)	
- докторантів	
- аспірантів	
- магістрів	
ВСЬОГО	

*академії наук, що мають державний статус.

3.5. Наявність унікального та передового наукового обладнання (до 0,5 стор).

4. Ключові наукові досягнення наукової школи за період існування (за наявності сформованих періодів розвитку наукової школи дати інформацію за періодами (до 2-х стор.) + лінк на Вікіпедію.

5. Показники результативності наукової школи за останні 5 років (включно з роком подачі документів).

5.1. Найбільш вагомі результати за 5 років (до 0,5 стор.).

5.2. Міжнародне визнання НШ: членство в редколегіях, закордонних видань, участь в міжнародних проектах та грантах, міжнародних наукових товариствах, позиція у світовій науці (до 0,5 стор.).

5.3. Суспільне визнання результатів (Державні премії, почесні звання, обрання дійсними членами та член-кор. НАНУ, тощо);

5.4. Робота у складі постійно діючих та разових спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій докторів та кандидатів наук, а також докторів філософії.

5.6. Захисти членами НШ дисертацій на здобуття ступеня доктора та кандидата наук, а також доктора філософії (ПІБ, тема, рік захисту).

5.6. Наукові монографії та підручники (кількість та бібліографічний опис);

5.7. Наукові статті (кількість та бібліографічний опис 10-ти найбільш вагомих):

– у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та/або Web of Science;

– належать до переліку наукових фахових видань України (категорій «А» та «Б») та/або у зарубіжних періодичних наукових виданнях країн ОЕСР.

5.8. Патенти на винаходи, ліцензійні угоди (кількість та описи).

5.9. Впровадження результатів в економіку та освіту (до 0,5 стор.).

5.10. Обсяги фінансування проектів, що виконуються членами наукової школи (згідно табл. 4)

Табл. 4

	Обсяги фінансування (тис. £., тис \$ або тис. €)				
	2017	2018	2019	2020	2021
Держбюджетна наукова тематика					
Госпдоговірна наукова тематика					
Міжнародні наукові проекти та гранти					

5.11. Участь у виставках, конкурсах інноваційних проєктів, хакатонах на яких презентовані розробки наукової школи (до 0,5 стор.).

5.12. Кількість та короткий опис організованих наукових конференцій різного рівня, у тому числі міжнародних, закордонних (до 0,5 стор.).

ДОДАТОК 2. ВІДОМОСТІ ПРО КОЛЕКТИВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

(згідно з табл. 3 Додатку 1, за винятком магістрів)

(заповнюється станом на дату подачі заявки про реєстрацію/атестацію)

№	ПІБ	Дата народження	Науковий ступінь, вчене звання	Посада	Посилання на ORCID, профілі в базах Scopus, Researcher ID, Google Scholar	Н інд. Scopus / Google Scholar
1	2	3	4	5	6	7

Керівник наукової школи

дата

підпис

П.І.Б.